

Ситюк Р. О.

викладач суспільних дисциплін

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А.С. Макаренка

м. Кременчук

аспірант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки

Полтавський національний педагогічний університет

Імені В.Г. Короленка

м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ОРГАНІЗАТОРА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРА

Реформування системи освіти нашої держави передбачає не лише зміну форм навчання та широке запровадження нових методів навчання, а й докорінну зміну моделі навчання. Так відбувається перехід від знанневої моделі до компетентнісної, що призводить до докорінної перебудови всієї освіти нашої держави в усіх її розуміннях: змістовому, процесному та системному.

Перехід до нових форм та методів навчання покликає за собою необхідність змін у підготовці вчителів, які будуть організовувати та спрямовувати освітній процес у школах, особливо в ході реалізації концепції Нова Українська Школа. Важливу роль у цьому процесі відграє створення умов для дослідницької діяльності учнів як навчальної діяльності, що готує їх до постійного самовдосконалення та освіти протягом всього життя, у тому числі і в ході самоосвіти.

Концепція НУШ висуває 10 ключових компетентностей для життя серед яких першими виділено Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами та спілкування іноземними мовами. Ці дві компетентності включають

«вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування» [2, с.11]. Ці ж вимоги стосуються й спілкування іноземними мовами. Важливим складником цієї компетентності є розуміння наукової термінології учнями.

У ході дослідницької діяльності учнів важливим є правильне та доречне застосування загальнонаукової та предметної термінології. Правильне застосування термінології сприяє глибшому розумінню предмету та формуванню фахових та загальнонаукових компетентностей учнів. У науці та практиці визначено такі вимоги до правильного використання термінів у спілкуванні:

- 1) термін має бути стандартним, тобто його потрібно вживати лише у формі зафіксованій у словнику;
- 2) термін потрібно вживати лише з одним значенням, теж зафіксованим у словнику;
- 3) якщо термін багатозначний, то автор документа має будувати текст так, щоб одразу було зрозуміло, яке значення терміну мають на увазі [3, с.133].

Дотримання зазначених вимог є обов'язковим для забезпечення якісного освітнього процесу та формування зазначених вище ключових компетентностей учнів.

У науковій літературі використовується поняття термінологічної компетентності педагога, як складника мовленнєвої компетентності, під якою розуміється вміння добирати терміни відповідно до теми висловлювання, враховувати відмінності паронімічних термінів, не допускати заміни однієї термінологічної одиниці іншою, вживати терміни відповідно до їх дефініції, розрізняти терміни та професіоналізми [4, с. 113].

Отже, сформована термінологічна компетентність педагога є основною умовою вирішення завдань щодо формування термінологічної компетентності учнів. Щоб успішно вирішувати означені завдання вчитель початкових класів повинен отримати відповідну підготовку у педагогічному ЗВО.

Так Г. Крохмальна звертає увагу на те, що студент має досконало оволодіти понятійною сферою власної професії [4, с .113]. Це в першу чергу стосується професійної педагогічної термінології, яку він постійно використовує. По-друге, це стосується термінології предметів та курсів початкової школи. Особливо важливим є знання та розуміння спеціальних термінів та можливість і вміння пояснити їх учням на рівні доступному останнім.

I. Власюк виокремлює такі організаційно-педагогічні умови підвищення рівня сформованості термінологічної компетентності студентів:

- впровадження інтерактивних та імітаційно-ігрових форм навчання;
- застосування ситуативного моделювання з метою свідомого оволодіння та практичного застосування професійної термінології;
- використання інформаційно-комп'ютерних технологій для оптимізації оволодіння студентами нових фахових понять [1].

На наш погляд, такі ж самі організаційно-педагогічні умови можна використати і для вивчення студентом термінології з окремих предметів та курсів, які вивчаються в початковій школі.

Отже, для того щоб допомогти учневі сформувати правильне розуміння термінології та способів її застосування вчитель повинен сам досконало володіти нею та вміти її застосовувати у спілкуванні та під час освітнього процесу. Для цього в педагогічних ЗВО повинна бути створена цілісна система формування мовленнєвої компетентності загалом та термінологічної компетентності зокрема. При цьому важливим є дотримання вимог правопису та усталеної мовної практики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власюк І. В. Формування професійно-термінологічної компетентності майбутніх бакалаврів економіки в процесі вивчення фахових дисциплін: автореф. дис.... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2015. 20 с.
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988-2016/>
3. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: навч. посібник. К. Каравела, 2005.
4. Крохмальна Г. Термінологічна компетентність майбутніх учителів початкової школи: сучасний стан та шляхи вдосконалення. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2016. Вип. 30. С. 110–118.